

A HÁBORÚ UTOLSÓ FELVONÁSA

Moszkvában a Szovjet Hadsereg múzeumban egyszerű vörös zászlót őriznek. Ez a zászló oly sok emléket ébreszt mindenkiben, hogy komoly megilletődéssel állnak meg előtte az emberek. 1945. április 30-án ezt a zászlót tűzték ki a Reichstag épületére, ez a hitleri Németország feletti katonai győzelem zászlaja, a világosság győzelméé a sötétség felett, az emberiességé a vadállati barbárság felett.

Ez előtt a zászló előtt emlékszem a közelmultra. Egyszerre eszembe jut Berlin 1945 április—májusában. Ez a Szovjet Hadsereg által felszabadított emberiség tavasza volt.

... Április 21-től a 380. vadász zászlóalj harcolt Berlinben, Konsztantin Szamszonov gárdakapitány parancsnoksága alatt. A házak romjai között Szamszonov katonái makacs harccal vívtak ki minden talpalatnyi földet, amely a város központja felé vitte őket. Április 30-án délben elérték a központot. A tér közepén a Reichstag komor épülete sötétlett... Elkezdődött a nagy történelmi tragédia utolsó fejezete.

Szamszonov zászlóaljja Davidov és Nyeusztrojev kapitányok zászlóaljjaival együtt parancsot kapott a Reichstag elfoglalására. Világos volt, hogy az utolsó harc lesz a legelkeseredettebb.

Konsztantin Szamuilov ismerte katonáit. Velük harcolt Rigától Berlinig. Eddig a leg súlyosabb harcokon keresztül vezette őket. A kapitány felállította zászlóalját és kibontotta a zászlót.

— Ki megy elsőnek a Reichstagba? Önkéntesek két lépést előre — adta ki a parancsot és lesütötte a szemét.

Amikor szemét ismét felemelte — katonái ugyanúgy álltak, mint előbb, csak kissé előbbre. Az egész zászlóalj előrelépett két lépést.

A parancsnok kiválasztott kettőt, Mihajl Jeremin őrmestert és Grigorij Szávenkó vöröskatonát. Davidov és Nyeusztrojev kapitányok is elküldték önkénteseiket.

A katonák eleget tettek becsületbeli kötelességüknek. A tavaszi szellő meglöbög-tatta a „380-ik ezred első zászlóaljja“ felírást viselő vörös zászlót. Konsztantin Szamszonov akaratlanul felemelte tekintetét — 14 óra 15 percet mutatott az óra.

A katonák a nehéz tankok hatalmas testének árnyékában kúsztak keresztül a téren. A főbejárat fölötti ablakon keresztül

betörték az épületbe. A Reichstagba, mely a történelem folyamán másodszor esett rövid időn belül Hitler gyujtogatásának áldozatul, órákig tartó elkeseredett közelharc tombolt.

A Reichstag elfoglalása a harc tetőpontja volt. A víz, a tűz, a füst, minden segítségül jött, mindent fegyverként használtak. Szamszonov katonái étlen-szomjan harcoltak közelharcban, a vérük idegen vérrrel keveredett össze.

Május 2-án kapituláltak a Reichstag védői.

Először csönd lett. Kormosan, véresen, végtelen fáradtan, de boldogan jöttek elő az épületből a győzők s csodálkozva hunyorgattak a napfényben.

Igy fejeződött be a háború utolsó felvonása.

... Pár nap múlva találkoztam Konsztantin Szamszonovval. Olyan volt, mint mindig: rendes, tiszta, a szovjet tiszt megszélyesítője. A mellén, a hadikitüntetések mellett ott láttam a moszkvai földalatti építők kitüntetését. Észrevette kérdő tekintetemet és válaszolt a ki nem mondott kérdésre:

— Nem kevésbé vagyok erre büszke, mint a katonai kitüntéseimre. Hisz közelebb áll a szovjetemberhez az építőmunka. Csak azért lettem tiszt, hogy honfitársaim nyugodtan építhessenek, alkothassanak.

— Lássá, én moszkvai vagyok, — folytatta Konsztantin Szamszonov. — Anyám a csokoládégyárban dolgozott, szövönő volt. Én 1930-ban, tizennégy éves koromban beiratkoztam az egyik moszkvai gyár ipariskolájába. Ezt elvégezve, a gyár vasúti műhelyében kezdtem dolgozni, mint lakatos.

1937-ben a metróépítő Konsztantin Szamszonovot behívták katonai szolgálatra. A Távolkeleten szolgált. A nehéz körülmények megedzették jellemét, akaratát. Vladivosztkban elvégezte a tisztiiskolát.

Nyugaton kitért a háború s a fiatal tiszt a frontra ment.

1943 nehéz harcaiban Szamszonov nehéz sebet kapott.

10 hónapot töltött kórházban. Az ifjúság, az élnivágás, az edzett akarat erősebbnek bizonyultak a sebnél. 1944 őszén Szamszonov gárdaőrnagy átvette annak a zászlóaljnak a vezetését, melyet a történelem megörökített.

Mirov Z.